

[Log ind](#)[Annoncering](#)[Om Modkraft](#)[Stillinger på ModkraftKlub](#) [Medkraft](#)[Privatlivspolitik](#)[Skrivevejledning](#)[Kontakt](#)[Bliv bruger](#) **Annonce**

MODKRAFTS REDAKTION ER PÅ SOMMERFERIE

I juli måned holder redaktionen ferie, og nyheds- og baggrundssektionen er i dvale, indtil august, hvor vi igen er tilbage.

Savner du os, så bliver blogsene opdateret, som de plejer, ligesom vores Facebook fortsætter i en sommerversion hele måneden.

MODKRAFT

[Modkraft](#)

[Steen Gottlieb](#)

14

[Enhedslistens strategi ... er nationalistisk, og partiet er derved afmægtigt parkeret i en blindgyde](#)

[Liv Rolf Mertz](#)

[Gæsteblogger Lene Tymoshenko rapporterer: Det venstreradikale husprojekt Rigaer94 i Berlin-Friedrichshain er fortsat under belejring af politiet.](#)

[MNyheder](#)[Debat & Blogs](#)[Magasin](#)[Foto](#)[Kalender](#)[Biblioteket](#)

[ModKultur](#)Refleksioner i den levende kultur

Anmeldelse

10. marts 2016 - 10:42

Den dag du kan begynde at leve for at leve

Udsnit af forsiden på Halfdan Pisket tegneserieroman »Dansker«.

Halfdan Pisket formår i tegneserieromanen »Dansker« enkelt og nøjternt at fortælle en historie, der stiller diskrete spørgsmål til den måde, vi har indrettet samfundet på.

121

Like

- [print](#)
- [facebook](#)
- [twitter](#)
- [rss](#)
- [Modkraft](#)

Af Maria Nielsen

Halfdan Pisket har med sin grafiske roman *Dansker* afsluttet sin trilogi om sin fars historie, og akkurat som de foregående bind i trilogien er det en særdeles medrivende, smuk og nøjternt fortalt beretning.

I *Dansker* hører vi om en far og familie i opløsning, om misbrug, psykisk og fysisk vold, sorg og kærlighed på trods, og vi møder et håb, som er så simpelt i sin substans, at det formår at vise, hvor banale behov, vi som mennesker i virkeligheden har.

Gentagelsernes trummerum

Vi bliver kastet ind i historien, hvor James Pisket møder op på socialkontoret som blot et nummer i en hverdag, indfanget i et system, der lader som om at hovedpine og psykiske diagnoser er problemet, ikke James' oplevelse af krig og drab på hans kære.

James begiver sig derfra ud i en verden, hvor han ikke har noget formål og bliver snart indfanget i vold og salg af hash. Det er det, han er god til. Det eneste, han er god til.

Han bliver tilbudt at købe et hus og vaskeri på Christiania, hvorfra han kan distribuere hashen og skjule de penge, han tjener. Og volden forlader for en tid hans liv.

Begivenhederne griber om sig, muligheden for at tjene penge er også muligheden for at stifte større gæld, og snart er han fanget i et liv af gentagelser.

Det eneste, der illustrerer tidens gang, er indslag i Nyhederne: Danmark, der vinder EM, Tvillingetårnene, der falder, Ungdomshuset, der ryddes og Lars Løkke, der toner frem på skærmen med sin nytårstale.

Penge, der hober sig op i gulv og vægge, leverancer af hash, ensomme nytårs aftener, søvnløse nætter og kontinuerlige mareridt. Og en gang i mellem besøg på socialkontoret, hvor James giver den i rollen som klient.

Tryghedens konsekvenser

Mens James opsluges af gentagelsernes spiral på Christiania, udsættes hans ekskone Arla og deres børn Joshua og Vibe derimod for en voldsspiral i deres hjem. Det er Flemming, der er trådt ind i deres liv i Arlas håb om at kunne skabe trygge familierammer.

Arlas angst for at miste flere har fået hende til at blive i et forhold, hun ved er dårligt, mens hun tænker, at ydmygelserne er selvforskyldte.

Håbet om den trygge familie ødelægges hurtigt af Flemmings trang til at dominere, kontrollere og opsætte stadigt mere meningsløse regler. Og den psykiske vold mod børnene ændrer sig til at være fysisk.

Endelig bliver Arla i stand til at bede James om hjælp, og James bliver tvunget til at træde ud af et årelangt trummerum og igen lade volden komme ind i sit liv.

Herefter starter håbet for et bedre fremtid og et ønske om at slippe ud af den labyrint, der gang på gang omkranser James og lader ham fare vild i livet.

Det historieløse vildnis

Med *Dansker* formår Halfdan Pisket at fortælle en både aktuel og relevant historie om, hvordan det er at være indvander og flygtning i et velfærdssamfund, hvis selvforståelse kun rækker til den gennemsnitlige dansker med gennemsnitlige problemer.

Er du for velfungerende, møder du ikke sagsbehandleren, er du for dårligt fungerende, bliver du ikke mødt af sagsbehandleren. James bliver patient i et vildnis af diagnoser og dertil hørende piller, mens fortidens død, drab og uafsluttede begivenheder bliver ved med at forfølge ham.

I kontakten med det danske velfærdssystem bliver James gjort historieløs, mens det eneste, der styrer hans handlinger, er den, som hans historie har gjort ham til: en magtesløs kæmper, der ønsker at opnå respekt og ikke længere vil ligge under for nogen.

Identitetstab

James kæmper sig gennem den snigende racisme og en udbrudt rockerkrig, kæmper sig gennem vold, razziaer og mistede venskaber i et forsøg på at bevare en kerne i sig selv, men hvem er man, når man hverken kan genkende sig selv eller sin historie i sit nuværende eller tidligere liv? Når den landsby man kom fra, er groet til i stål og beton, huset man boede i er væk og gaderne man gik i og havde sin historie i, er ugenkendelige? Og man mister sin historie samtidig med, at den nye regerings bedste ven er Dansk Folkeparti og indvandrere dermed er én stor

ansigtsløs og historieløs gruppe.

Er det frie valg i det hele taget tilgængeligt, når identitet ikke er noget man har, men noget man får?

Det smadrede vindue

Mens læseren kan overveje dette, kæmper James videre i sit liv for at tjene flere penge og dermed kunne stifte større gæld, som han konstaterer efter at have modtaget en kæmpe leverance hash.

Det er sådan, det fungerer. Der er ikke noget valg, fordi drømmen om et bedre liv bliver ved med at styre ham til at fortsætte handlen.

Samtidig bliver vinduet til hans hjem ved med at være smadret. Man kan ikke lade være med at tænke, at håbet om et bedre liv kun er en diffus fantasi. James har alle muligheder for at skabe noget godt, men formår det ikke, fordi han end ikke formår at passe på sig selv.

Han er blot statist i sit eget liv. Han forsøger så godt han kan at være både far og *dealer*, men det er ikke foreneligt. Børnene må vente på trappestenen.

Skak og længsel

Det kan virke endeløst håbløst, men håbet dukker op den dag, hvor der endelig ikke er mere at kæmpe for. Hvor kun bøger om Bobby Fischer og skak er tilbage til at fjerne længslen efter Tavse, der er forsvundet ud i et massivt forbrug af stoffer. Hvor kun bøger om guitarspil kan fortælle om et andet liv.

Og det er her, mens James sidder i snedriverne og indser, at alt er tabt, at livet opstår. Det er her, at James opgiver at leve for at tjene, men begynder at leve for at leve.

Da James' gamle sagsbehandler går på pension, bliver James af den nye sagsbehandler endelig mødt af respekt frem for stigmatisering, og James tilbydes at starte på et danskhold, hvor der hersker respekt og ligeværd.

Endelig lykkes det James at skabe en relation til sine børn og være til stede som far.

Ømhed i billeder

Halfdan Pisket er en stærk fortæller, både sprogligt og billedmæssigt.

Han formår at beskrive komplekse følelser og stor smerte både enkelt og nøgternt, og han er i stand til med skarp og omsorgsfuld observans at sætte simple ord på sorg og magtesløshed, som når han f.eks. beskriver, at Arla »er varm på den måde man er varm på efter at have grædt«, eller når han viser os faderen, der hverken genfinder sig selv eller sin historie i sin tyrkiske landsby, men i sin eneste nære ven, hunden Tony.

Halfdan Pisket har et utrolig godt blik for at fortælle om både store og små følelser gennem små variationer i sin tekst og sine illustrationer. Ikke noget med at udpensle eller udstille, ikke noget med at forfalde til sentimentalitet eller (selv)medlidenhed, blot en nøgtern forholden sig til, at sådan var det.

Midt i al den absurde elendighed formår Halfdan også at vise nærværende og konkret kærlighed mellem en far og et barn, som når James og Joshua pakker hashpengene i store tasker og Joshua, *som er så stor, at han kender til værdien af penge*, kaster med disse i glæde.

Lånets slaveri

Samtidig formår Halfdan Pisket at rejse nogle om end diskrete spørgsmål til den måde vi har skabt samfundet på, som f.eks. Halfdan Piskets kommentar: »*Man tjener så man kan investere større. Få råd til en større gæld*«.

Altså en forestilling om, at livet bliver bedre, jo større ting man kan købe.

Er den almindelige borger så meget anerledes end James på dette punkt? Er det ikke netop manglen på penge og optagelsen af lån, der fastholder os i uudholdelige strukturer og nedværdigende arbejde?

Og når vi som James gør vores arbejde til vores liv, er vi så så meget lykkeligere end han er? Er vores hverdags trummerum, når det kommer til stykket, så meget anerledes, end James'?

Dette er blot en mindre overvejelse, for Halfdan Piskets bog handler ikke om arbejdsforhold og forbrugersamfundet.

En flygtnings mindre værd

Når denne anmelder tænker på James' møde med det danske velfærdssamfund, er det nærliggende også at tænke på de flygtninge og indvandrere, der kæmper sig vej gennem Europa for at overleve og for at få muligheden for at skabe sig et bedre liv. De er ligesom James drevet på flugt af en krig, der ikke er deres og en historie, der har indhentet dem, og de ønsker blot at leve i fred, at arbejde og blive mødt med respekt.

Da James kom til Danmark, fik han arbejde som underbetalt champignonpakker. Dansk Flygtningehjælp agiterer for, at de flygtninge der kommer til Danmark i dag, skal arbejde til nedsat løn i integrationens navn, for blot at nævne et eksempel.

Gad vide, hvad James ville sige til dette forslag? Ville indslusningslønnen have hjulpet James til et bedre liv end det vi ser i *Dansker*? Ville indslusningslønnen have muliggjort en følelse af ligeværd og respekt?

Et samfundsportræt

Der er mange grunde til at man skal læse *Dansker*, for Halfdan Pisket repræsenterer en stemme man sjældent hører og fortæller en historie om

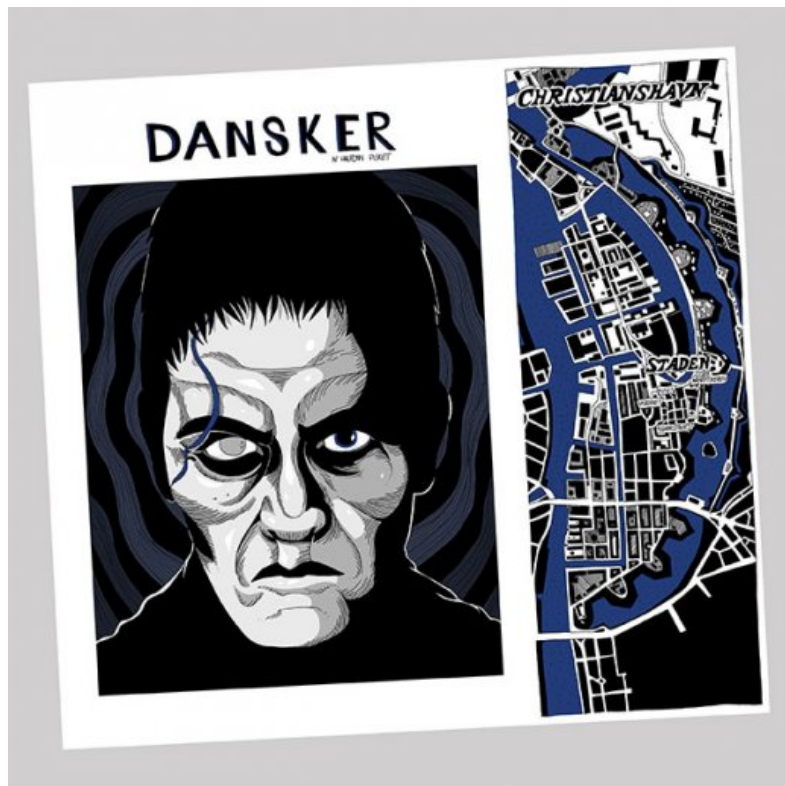
både et samfund og menneskene i det, som helst fortrænges.

Halfdan Pisket fortæller stærkt og smukt, indsigtfuldt og direkte og formår med sin meget personlige fortælling at stille grundlæggende spørgsmål ved det samfund, vi har etableret, for vil vores nuværende samfund være bedre til at tage imod flygtninge og indvandrere, end det var, da James kom til landet?

Og hvilket valg efterlader det mennesker med, når deres historie negligeres til en slem hovedpine og nogle piller; når samfundet kun formår at fordele værdier mellem mennesker, men ikke forstår deres smerte, ikke forstår, hvad tab af land, familie og identitet betyder, og aldrig formår at forholde sig til individet og skabe grobund et respektfuldt liv?

Maria Nielsen er dansklærer på en specialskole for unge og voksne.

Halfan Pisket: *Dansker*. Forlaget Fahrenheit. Udgives 10. marts 2016

Redaktion: [Modkultur](#)

Emneord: [anmeldelse](#)
[Kultur](#)

[Log ind](#) eller [opret en konto](#) for at skrive kommentarer

Tak fordi du bruger Modkraft.

Vi håber du har læst noget interessant eller oplysende.

Du kan støtte Modkraft via MobilePay: **50 37 84 96**

Annonce

Nyheder

Gitte M. Rasmussen
Roskilde Festival
2 dage

[Vi talte med fire pantsamlere om at arbejde på Roskilde](#)

Peter Kenworthy
Kommentar
4 dage

[Brexit handler om protest, frygt og politisk elite](#)

Gitte M. Rasmussen
Roskilde Festival
4 dage

[35 tons overskudsmad fra Roskildes madboder sendes videre](#)

Mikkel Skov Petersen
Roskilde festival
4 dage

[Veteranernes effektive højhastighedslarm: Slayer på Arena](#)

Jan Nielsen
Retssag
5 dage

[Tidligere løjtnant skal betale en halv milliard i erstatning for mordet på Victor Jara](#)

Gitte M. Rasmussen
Roskilde Festival
5 dage

[Reykjaviks døtre: »We wanna be loud, we wanna be political!«](#)

Debat

[Steen Gottlieb](#)

3 dage

14

["Ud af EU": handlingslammende nationalisme.](#)[Liv Rolf Mertz](#)

4 dage

["For flere risikozoner, utæmmelige projekter og et solidarisk kvarter!!!"](#)[Erik Christense...](#)

4 dage

[Hvad kan vi lære af den schweiziske folkeafstemning om basisindkomst?](#)[Astrid Vang Han...](#)

5 dage

3

[Alternativet til EU](#)[Rina Ronja Kari](#)

6 dage

8

[Drop illusionerne! EU kan ikke forandres indefra](#)[Rina Ronja Kari](#)

6 dage

[Drop illusionerne! EU kan ikke forandres indefra.](#)

Magasin

Mikkel Skov Petersen

Roskilde Festival

2 dage

[Med hippiefar på guitareventyr: Neil Young på Orange](#)

Mikkel Skov Petersen

Anmeldelse

3 dage

[Legesyg uglemetal: Kvelertak på Avalon](#)

Karen Helveg Petersen

Politisk økonomi

4 dage

[BNP: Giver vækstbegrebet nogen mening?](#)

Eskil Andreas Halberg

Anmeldelse

5 dage

[Anmeldelse: hyldest til lediggangen](#)

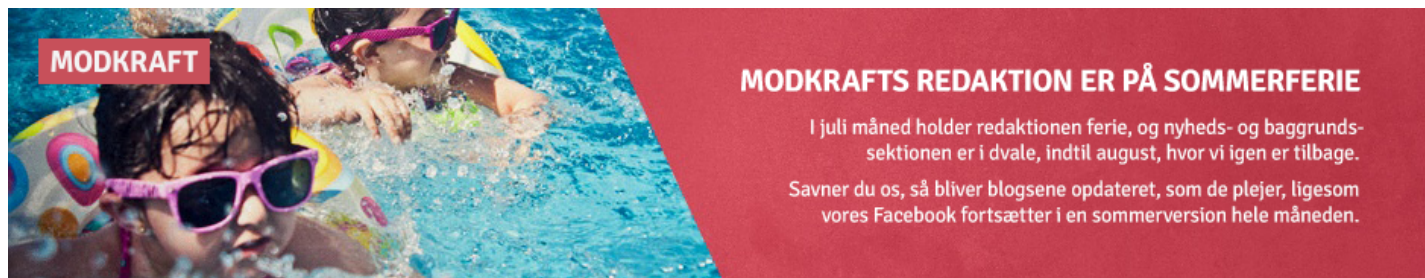
Sune Køter
Mindeord
6 dage

[Mindeord: Samuel levede der, hvor det hele skete](#)

Helga Lützen
Mindeord
6 dage

[Mindeord: Kampen fortsætter, Samuel](#)

Annonce

MODKRAFTS REDAKTION ER PÅ SOMMERFERIE

I juli måned holder redaktionen ferie, og nyheds- og baggrundssektionen er i dvale, indtil august, hvor vi igen er tilbage.

Savner du os, så bliver blogsene opdateret, som de plejer, ligesom vores Facebook fortsætter i en sommerversion hele måneden.

MODKRAFT

Modkraft.dk · c/o Mediebureauet Monsun
Nørrebrogade 5 C, 1. sal · 2200 København N
3539 7331 · redaktion@modkraft.dk

Drevet af [Mediebureauet Monsun](#)

Mest Læste Artikler
5 dage

[Tidligere løjtnant skal betale en halv milliard i erstatning for mordet på Victor Jara](#)

2 dage

[Vi talte med fire pantsamlere om at arbejde på Roskilde](#)

5 dage

[Reykjavíks dotre: »We wanna be loud, we wanna be political!«](#)

6 dage

[Mindeord: Samuel levede der, hvor det hele skete](#)

2 dage

[Med hippiefar på guitareventyr: Neil Young på Orange](#)

5 dage

[Anmeldelse: hyldest til lediggangen](#)

6 dage

[Mindeord: Kampen fortsætter, Samuel](#)

4 dage

[BNP: Giver vækstbegrebet nogen mening?](#)

Mest Læste Blogs
6 dage

[Drop illusionerne! EU kan ikke forandres indefra](#)

5 dage

[Alternativet til EU](#)

3 dage

["Ud af EU": handlingslammende nationalisme.](#)

4 dage

["For flere risikozoner, utæmmelige projekter og et solidarisk kvarter!!!"](#)

4 dage

[Hvad kan vi lære af den schweiziske folkeafstemning om basisindkomst?](#)

6 dage

[Drop illusionerne! EU kan ikke forandres indefra.](#)